

ДУХОЎНАСЦЬ, ЯДНАННЕ, ПАТРЫЯТЫЗМ

Актуальныя тэмы X Беларускіх калядных чытанняў

Беларускія калядныя чытанні – адно з найбольш значных мерапрыемстваў, якія праводзіць Беларуская Праваслаўная Царква. У яго рамках на розных пляцоўках праходзяць круглыя сталы, канферэнцыі, выстаўкі. “Мы падводзім вынікі таго, што было зроблена за год, а таксама разглядаем пытанні, актуальныя для нашай краіны, царквы, грамадства”, – акрэсліў задачы мерапрыемства старшыня сінаідальнага аддзела Беларускай Праваслаўнай царквы па супрацоўніцтве са свецкімі ўстановамі адукацыі пратаірэя Фёдар Поўны падчас прэс-канферэнцыі ў Храме-помніку ў гонах Усіх Святых. Праграма форуму ўключае работу некалькіх секцый, і гэта, па словах айца Фёдара, выдатная магчымасць звернуцца “знешні і ўнутраны вектар жыцця грамадства з духоўнай асновай”.

ДЫЯЛОГАВАЯ ПЛЯЦОЎКА

За дзесяць гадоў калядных чытанні сталі не проста пляцоўкай для абмеркавання пытанняў, звязаных з захаваннем духоўна-маральных каштоўнасцяў і выхаваннем патрыятызму. Як заўважыў выконваючы абавязкі старшыні Сінаідальнага Інфармацыйнага аддзела Беларускай Праваслаўнай Царквы Аляксандр Пальчэўскі, галоўнае ў чытаннях тое, што наладжваюцца стасункі паміж святарамі і прадстаўнікамі дзяржструктур і грамадскіх арганізацый: “Гэта месца дыялогу, фарміравання агульнай пазіцыі паміж дзяржавай і царквой па многіх актуальных пытаннях”.

Традыцыйна правядзенне калядных чытанняў супадае з Вялікім постам. Як заўважыў Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Венямін, пост – час, калі чалавек можа

асэнсаваць сваё жыццё: “Гэта магчымасць папрацаваць над сваім унутраным светам і стаць лепшым, больш дасканалым. І гэта адна са складальных падрыхтоўкі да свята Раства Хрыстова. Калі мы дорым падарункі блізім напярэдадні свята, тым больш важна прынесці дары Хрысту: нашы добрыя справы, думкі, якія яму ўгодныя, што нясуць радасць людзям”.

У рамках юбілейных калядных чытанняў адбыліся паказы дакументальных стужак “Дзве Ефрасінні” і “За паству і Айчыну”. Зробленыя пры ўдзеле Беларускай Праваслаўнай Царквы. Першая з іх прысвечана прынясенню ў верасні-кастрычніку каўчэга з мошчамі прападобнай Ефрасінні Полацкай у Епархіі Расіі, а каўчэга з мошчамі Ефрасінні Маскоўскай – у епархіі Беларускай Праваслаўнай Царквы. За амаль два месяцы святым змаглі пакланіцца тысячы вернікаў. Другі фільм – прыклад супрацоўніцтва царквы з Беларускім тэлеграфным агенцтвам – расказвае пра подзвіг святароў у гады Вялікай Айчыннай вайны.

Таксама былі падведзены вынікі і ўзнагароджаны пераможцы конкурсаў “Бібліятэка – цэнтр духоўнай асветы і выхавання”, “Свет Міласэрнасці”, “Кніга мне – кніга ўва мне”.

Галоўныя ж мерапрыемствы X Беларускіх калядных чытанняў “80-годзе Вялікай Перамогі: памяць і духоўны вопыт пакаленняў. Да 25-годзя Саюзнай дзяржавы” прайшлі ў Нацыянальнай бібліятэцы. Тут адбылося пленарнае пасяджэнне з удзелам архіерэяў і святароў, прадстаўнікоў дзяржорганаў, вучоных, дзеячоў культуры, кіраўнікоў і выкладчыкаў устаноў адукацыі. На сустрэчу была запрошана і моладзь. Форум адбыўся пры падтрымцы міністэрства культуры, міністэрства адукацыі, міністэрства інфармацыі, Нацыянальнай акадэміі навук, міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Напярэдадні пасяджэння ўдзельнікі змаглі азнаёміцца з выстаўкамі кніг Беларускага экзархата і паштовых мініячур “Беларусь праваслаўная”.

Апошняя паказвала, колькі розных унікальных праектаў, прысвечаных хрысціянскай тэматыцы, было створана за больш чым трыццацігадовую гісторыю беларускай філатэліі. Прынамсі, з 1992 года Міністэрства сувязі і інфарматызацыі і Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства паштовай сувязі “Белпошта” падрыхтавалі сумесна з Беларускай Праваслаўнай Царквой больш 100 паштовых праектаў. Так, першая паштовая марка ў суверэннай Беларусі была выпушчана па блашавенні першага Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Мітрапаліта Філарэта. Яна прысвечана духоўнаму і культурнаму сімвалу нашай краіны – Крыжу Ефрасінні Полацкай.

СУВЯЗЬ З МІНУЛЫМ

“Азіраючыся назад, узгадваючы гісторыю і этапы жыцця нашага народа, мы робім важныя высновы для сучаснага чалавека і задумваемся пра будучыню. Трэба разважаць на гэтыя тэмы і здзяйсняць канкрэтныя агульныя справы, якія аб’ядноўваюць людзей сферы адукацыі, культуры і інфармацыі, – акрэсліў актуальнасць тэм, абраных для юбілейных чытанняў Мітрапаліт Веніямін. – Важна асэнсаваць падзеі, якія адбыліся, даць каштоўнасць ўстаноўкі сучаснаму чалавеку і абазначыць, як далей пераадоляваць складанасці, чым моцны беларускі народ, што для яго значыма, чаму нельга адступаць ад сваіх традыцый і ў чым развіццё для нашага народа ў будучым”.

Мітрапаліт падкрэсліў, што складанасці ваеннага і пасляваеннага часу народ пераадолеў дзякуючы атмасферы яднання. І гэта менавіта тое, што неабходна ў наш час, каб спраўляцца з рознымі выклікамі.

“Для нашых народаў падзеі Вялікай Айчыннай вайны звязаны з выпрабаваннямі і стратамі, яны сталі часам вялікага пад’ёму народнага духу і вялікіх подзвігаў. І сёння, калі свет стаіць на парозе вялікіх патрасенняў, як ніколі актуальна ўзгадаць, а недзе і па-новаму ацаніць урокі Вялікай Перамогі. Ні прымяняючы ваеннай, палітыка-эканамічнай і асобнай складальных, важна паглядзець у самую глыбіню гістарычных працэсаў, асэнсаваць духоўную складальную тых падзей”, – падкрэсліў Патрыяршы Экзарх.

РАЗАМ – МЫ СІЛА

Удзельнікі форуму адзначылі, што стойкасць, мужнасць, самаахварнасць – тыя якасці, якія паказаў народ у гады Вялікай Айчыннай вайны, – стагоддзямі прывіталіся дзякуючы хрысціянскай веры. Духоўнасць і высокія ідэалы могуць аб’ядноўваць грамадства і ў наш час.

Міністр інфармацыі Марат Маркаў адзначыў, што калядныя чытанні сталі значнай з’явай ў грамадскім і духоўным жыцці краіны, тут абмяркоўваюцца

актуальныя пытанні, якія ўплываюць на маральна-духоўны стан грамадства, умацаванне агульнаграмадзянскага і міжканфесійнага міру і згоды на беларускай зямлі. Правядзенне ж такога важнага мерапрыемства, калі адзначаецца 80-годдзе вызвалення Беларусі і напярэдні 80-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, па яго словах, дае магчымасць раскрыць важнейшыя тэмы для грамадзянска-патрыятычнага выхавання: “Сярод іх – праўда памяці і духоўны вопыт пакаленняў, абарона хрысціянскіх каштоўнасцяў і сэнсаў, іх роля ў выхаванні падрастаючага пакалення, моцная сям’я як важны стратэгічны рэсурс нацыянальнай бяспекі”.

Упаўнаважаны па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Аляксандр Румак, звярнуў увагу на тое, што народы Беларусі і Расіі звязвае гістарычны лёс, разам яны вызвалілі землі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў: “Мы ў адказе перад нашымі дзядзямі і бацькамі за памяць аб іх гераізме. Іх подзвіг і любоў да роднай зямлі працягваюць служыць не аднаму пакаленню беларусаў і расіян прыкладамі патрыятызму і павагі да людзей. Разам яны давалі адпор ворагам, аднаўлялі агульную для нас краіну – Савецкі Саюз. Мы павінны перадаць дзецям і ўнукам заповіт: “Разам мы – сіла. Ніхто і нішто не павінна раздзяліць нас”.

Вітальны адрас удзельнікам і гасцям чытанняў даслаў дзяржсактратар Саюзнай дзяржавы Дзмітрый Мезенцаў. У сваім звароце ён адзначыў,

што сёння асабліва важна ўздымаць пытанні, звязаныя з гераічным мінулым народаў Расіі і Беларусі, традыцыямі, культурай і духоўнымі каштоўнасцямі. Кіраўнік прадстаўніцтва Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы Марыяна Шчоткіна расказала, што ўжо прыняты план работы Саюзнай дзяржавы па святкаванні 80-годдзя Перамогі, які на аснове сацыяльнага партнёрства аб’ядноўвае дзяржорганы, грамадскасць і рэлігійныя канфесіі.

Пасланне ўдзельнікам форуму накіраваў і міністр замежных спраў Максім Рыжанкоў. У ім ён заўважыў, што беларускія адукацыйныя каляндры чытанні ствараюць вельмі запатрабаваную сёння платформу для абмеркавання актуальных пытанняў адукацыі, патрыятызму і маральнасці ў сучасным грамадстве. Ва ўмовах турбулентнай і цяжкапрагназуемай абстаноўкі іх значэнне цяжка ацаніць: “Духоўнасць, маральнасць і чалавечнасць павінны стаяць у цэнтры любых рашэнняў, у тым ліку і знешнепалітычных. Толькі тады гэтыя рашэнні і дзеянні будуць на карысць. Таму асабліва важна ведаць і помніць урокі мінулага, выкарыстоўваць іх у выхаванні маладога пакалення, фарміруючы ў яго пачуццё гонару за сваю краіну і павагу да іншых”.

Таццяна **Бузіноўская**
Фота Алены Дзядзюлі